

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

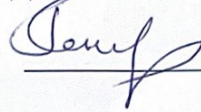
Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету міжнародної
торгівлі та права

(протокол № 2 від «19» 09 2023 р.)

Декан

Юлія ГОНЧАРОВА

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА 2
РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Humanitarian Sciences Social and Behavioral Sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
освітня програма	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

Київ 2023

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автори: Міщенко А.М., кандидат політичних наук

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології 12.09.2023, протокол №3

Програму розглянуто і затверджено на засіданні вченої ради Факультету міжнародної торгівлі та права 19.09.2023, протокол №2

Рецензенти: Воробйова Г.Ю., кандидат політичних наук;
Поживанов О.М., координатор громадської організації
«Фонд муніципальних реформ «Магдебурзьке право»

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА 2
РОБОЧА ПРОГРАМА

ВСТУП

Сучасне українське суспільство пристосовується до динамічних економічних, культурних, політичних змін, тому працедавці орієнтовані на боротьбу за фахівців, що володіють навиками збору, аналізу та обробки інформації, вміють застосовувати практичні знання та інформаційні технології для вирішення політичних та міжнародно-політичних проблем.

Випускники спеціальності 052 Політологія повинні володіти як потужною базою теоретичних знань, так і ґрунтовною підготовкою для вирішення практичних задач. Такі можливості досягаються завдяки впровадженню в навчальний процес системи поетапної практичної підготовки студентів. Послідовність етапів дає можливість підвищувати рівень професійних знань та набувати необхідних практичних навичок.

Тривалість практичної підготовки 1 за робочим навчальним планом для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія – чотири тижні (6 кредитів ЄКТС; 180 годин).

Можливими базами практичної підготовки можуть бути підприємства, політичні партії, заклади вищої освіти усіх рівнів акредитації, соціальні центри, науково-дослідні інститути політологічного спрямування, центри зайнятості, комерційні організації та інші установи, де є політико-аналітичні відділи. Практична підготовка є важливим етапом підготовки фахівців у межах майбутньої спеціальності та досвідом самостійної роботи.

РОЗДІЛ 1

МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ, ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Метою практичної підготовки є формування, перевірка і закріплення професійних практичних навичок і умінь на основі теоретичних знань, отриманих під час теоретичного навчання в освітньому процесі ДТЕУ. Отримання і відпрацювання цих практичних навичок і вмінь важливі для формування подальшої професійної компетентності, що буде визначати якість підготовки майбутніх професіоналів у реальних ринкових умовах. Опанування здобувачами вищої освіти спеціалізації «Політологія міжнародних відносин» сучасними прийомами, методами аналізу із застосуванням інформаційних технологій у сфері їх майбутньої професії, виховання потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності визначає конкурентоспроможність випускників і рівень їх готовності до вирішення складних міжнародно-політичних завдань.

Метою практичної підготовки 2 є вивчення досвіду роботи урядових та неурядових інститутів і організацій, розвиток практичних навичок.

Таким чином, основними завданнями практичної підготовки 2 є:

- закріплення і практичне використання здобутих теоретичних знань з фахових дисциплін;
- формування професійної ідентифікації майбутніх фахівців та професійної самосвідомості;
- ознайомити з науковими підходами до аналізу сучасних тенденцій політичного життя;
- збирання матеріалів та виконання завдань наукової роботи.

Практична підготовка 2 орієнтована на самостійне пізнання студентом політичних процесів і явищ. Вона забезпечує тісний зв'язок між теоретичною підготовкою майбутніх політологів та їх практичним професійним становленням у плані формування вмінь та професійних навичок. Саме тому проходження навчальної практичної підготовки кожним студентом обов'язкове, як і вивчення теоретичних дисциплін навчального плану.

На практиці здобувач отримує емпіричний матеріал для написання курсової роботи, дипломної та інших видів науково-навчальної діяльності.

Відповідно до Державного стандарту освіти в Україні практична підготовка студентів у закладах вищої освіти всіх рівнів акредитації є обов'язковим елементом навчальних планів освітньо-професійної підготовки фахівців відповідного рівня. Основним навчально-методичним документом, що її регламентує, є наскрізна програма практичної підготовки.

Робочу програму практичної підготовки 2 розроблено для студентів освітнього ступеню бакалавр спеціальності 052 Політологія. Робоча програма розроблена відповідно до положень Закону України «Про освіту», Положення про проведення практики студентів закладів України № 93, затвердженого наказом МОН України від 8.04.1993 р. (зі змінами від 20.12.94), Методичних рекомендацій щодо розробки програм та робочих програм практичної підготовки ДТЕУ, Правил внутрішнього розпорядку в ДТЕУ, Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів, Положення про

практичну підготовку здобувачів вищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу студентів.

РОЗДІЛ 2 ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Зміст практичної підготовки визначається програмою і спрямований на досягнення поставлених мети і завдань практичної підготовки. Практична підготовка складається з декілької послідовних етапів.

№ п/п	Етапи практичної підготовки	Види роботи на практичній підготовці, включаючи самостійну роботу студентів (в годинах)	Форми поточного контролю	Кількість годин
1.	Організаційно-підготовчий етап	Інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки на робочому місці. Ознайомлення з правами та обов'язками практиканта, цілями, завданнями, етапами практичної підготовки та видами робіт. Ознайомлення з переліком звітної документації	10 Організаційні збори з керівником практичної підготовки від університету та керівником практичної підготовки від профільної організації	4 год
		Складання індивідуального плану проходження практичної підготовки	5 Затвердження індивідуального плану проходження практичної підготовки	12 год
2.	Базовий етап	Ознайомлення з установчою документацією та напрямками діяльності організації	10 Ведення щоденника практичної підготовки. Контроль дисципліни практикантів	24 год

		Виконання функціональних обов'язків відповідно до спеціальності, вдосконалення здобутих в процесі теоретичного навчання навичок	50	Консультації з керівником під час проходження практичної підготовки	120 год
3.	Підсумковий	Оформлення документації	25	Захист практичної підготовки, виставлення підсумкової оцінки	20 год
	Усього				180 год

На практичній підготовці студенти-практиканти орієнтовно будуть виконувати функціональні обов'язки: помічника депутата, помічника PR-менеджера, наукового співробітника, координатора заходів, копірайтера, помічника аналітика і т.д.

Практикант знайомиться з історією практичної підготовки закладу, його структурою, функціями, основними напрямками роботи, бере особисту участь у виконанні планів та завдань відділів науково-дослідного інституту/організації. За час практичної підготовки здобувач вищої освіти повинен підтримувати порядок проведення практичної підготовки:

- Кафедра визначає бази практичної підготовки, куди й розподіляють здобувачів вищої освіти, враховуючи тематику їхніх курсових та дипломних робіт.
- Наказом ректора здійснюється керування студентів на бази практичної підготовки і призначення керівників практичної підготовки від кафедри для кожного практиканта. На місцях практичної підготовки призначаються керівники практичної підготовки від організацій (установ).
- Студенти несуть особисто цілковиту відповідальність за неявку на практичну підготовку.
- Студенти, які не з'явилися на практичну підготовку з поважних причин, проходять її в інші терміни, інакше – можуть бути відраховані з Університету за невиконання навчального плану.
- Студентів припроваджує на практичну підготовку організовано керівник практичної підготовки від кафедри і скеровує керівникові практичної підготовки від організації.

- На місці практичної підготовки студентів передусім знайомлять з регламентом роботи організації, правилами внутрішнього розпорядку та службового етикету. Вони в обов'язковому порядку проходять інструктажі з охорони праці, техніки безпеки і протипожежної безпеки (вступний і на кожному робочому місці практичної підготовки).
- Практиканти повинні суворо дотримуватись регламенту роботи організації, не допускати порушень трудової дисципліни.
- Практикантів попереджують про відповідальність за несанкціоноване розповсюдження службової інформації організації.

Робочий день студента-практиканта визначається правилами внутрішнього трудового розпорядку і режиму науково-дослідницького інституту/організації - бази практичної підготовки.

Робота кожного студента ведеться згідно з індивідуальним планом-графіком який складається в перші два дні на основі цієї програми та з урахуванням завдань і планів роботи відділів чи лабораторій базового закладу.

Студентові-практиканту щодня відводиться одна година для оформлення документації, заповнення «Щоденника практичної підготовки» і 3 години на тиждень для вивчення матеріалів з теми курсової, дипломної та інших видів наукової діяльності.

Практикант регулярно веде щоденник, показує його не менше одного разу на тиждень керівникові практичної підготовки від базового закладу та керівнику практичної підготовки по кафедрі. В кінці практичної підготовки записи в щоденнику завіряються підписом керівника закладу і скріплюється печаткою.

Керівник практичної підготовки по кафедрі переглядає всі документи по проходженню практичної підготовки і підписує щоденник студента і робить своє заключення під час захисту практичної підготовки.

РОЗДІЛ 3 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Здійснюються з метою надбання студентами під час практичної підготовки умінь та навичок самостійного розв'язання наукових або організаційних завдань з урахуванням вимог замовників-роботодавців. Виконання одного або декількох індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практичної підготовки більш конкретним і цілеспрямованим. Матеріали, отримані студентом, можуть бути використані для виконання курсової і дипломної роботи / проекту, для підготовки доповіді, статті тощо (за узгодженням з кафедрою та базою практичної підготовки).

Перелік індивідуальних завдань

1. Ознайомитися з кількома програмами (проектами, науково-технічними завданнями) політологічних досліджень, які здійснює інститут, з'ясувати основні процедури розробки програми. Взяти участь в обговоренні нових програм, якщо такі обговорювання відбуватимуться в підрозділах або на засіданні Вченої ради базового закладу під час проходження практичної

підготовки. Порівняти програму, розроблену спеціалістами базового закладу з програмою свого навчального дослідження і доопрацювання її.

2. Ознайомлення з основними політологічними закладами України, їх традиціями, структурою, напрямками роботи.

3. Ознайомитися з організаційною структурою і різними установчими документами партій/міжнародних організацій/науково-дослідних установ (статут, положення, договори).

4. Ознайомитися з інструментарієм досліджень відповідної організації, вивчити процедури його розробки.

5. Вивчити етапи виборчих кампаній, взяти участь в інструктажах польових агітаторів.

6. Взяти участь у польових дослідженнях базового закладу.

7. Дослідити та проаналізувати методи та результати позиціонування та рекламно-пропагандистської діяльності організації.

8. Закріпити та поглибити отримані в університеті знання, вміння та надати можливість творчо реалізувати їх в умовах самостійного виконання професійних функцій, а також для написання дипломної роботи.

РОЗДІЛ 4 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Беглиця В.П. Політична етика : навчальний посібник. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 400 с.
2. Кодекс законів про працю України. № 22-VIII. Редакція від 2.04.2020 р.
3. Політична аналітика в державному управлінні: навч. посіб. / С.О. Телешун, Ю.Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. – К.: НАДУ, 2012. – 228 с.

Додатковий

4. Горбатенко В. П. Прикладна політологія : навч. посіб. / В. П. Горбатенко. – К. : Альма-Матер, 2008. – 472 с.
5. Професійна етика і службовий етикет. Підручник. URL: Режим доступу: <http://knigi.link/etiket-delovoy/professionalnaya-etika-slujebnyiy-etiket.html>
6. Професійна етика: Підручник для вищих навчальних закладів. URL: <http://www.bibliorossica.com/book.html?currBookId=14607>

Інтернет-ресурси

1. Інститут стратегічних оцінок при Президентському фонді Леоніда Кучми «Україна». – Режим доступу: <http://www.kuchma.org.ua/ico/monitoring/>
2. Кабінет міністрів України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Конституція України. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/Z960254K>.
4. Міжнародний центр перспективних досліджень. – Режим доступу: <http://www.icps.kiev.ua/library>
5. Міністерство закордонних справ України. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/>
6. Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/>
7. Онлайн бібліотека з політології і політичних наук. – Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/>
8. Підручники з політології. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com>
9. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. – Режим доступу: <http://www.razumkov.org.ua>
10. Український центр політичного менеджменту. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/>
11. Закон України Про Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
12. Закон України Про політичні партії в Україні. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
13. Закон України Про регламент Верховної Ради України.– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>
14. Закон України Про статус депутатів місцевих рад. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
15. Закон України Про статус народного депутата України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>